

מפתורא דאבא

ניצוצי אור מאצר תורתו של

ב"ר מרן אדמו"ר הגה"ק רבי אברהם אבא זי"ע
בעל האמונת אברהם מפיטסבורג



מילי דגליון

מכת"ק רבינו זי"ע על גליונות הספרים

'שערי תשובה' לרבינו יונה ז"ל (השער הראשון)

...כי הרעות נעשות לך כהיתר וכדבר שהוא ביכלתך וברשותך. מלשון (דברים יב) לא תוכל לאכול בשעריך שתרגומו לית לך רשו. ואמר רבותינו ז"ל כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה נעשית לו כהיתר. ואמר רבותינו זכרונם לברכה על האיש שעבר עבירה ושנה בה כי מכאן ואילך אם יחשוב לעשות העבירה ונאנס ולא עשאה מחשבתו הרעה מצטרפת למעשה. ועליו נאמר (דמיהו) הנה אנכי מביא רעה אל העם הזה פרי מחשבותם.

וכתב רבינו על הגליון:

כי מכיון שעשה העבירה בפועל ממש אז מחשבתו כבר יכולה לתת לו הרגש כאילו עכשיו עובר העבירה, משא"כ במצוה לא צריך שיהיה אחר עשיית המצוה, כי נשמת היהודי חצובה ממקור המצוות, וכל התורה וכל המצוות הם כבר דברים שיש בהם וכאילו כבר נעשו, ולכן בכל מצב ובכל זמן כל מחשבה טובה נחשב כדבר שיש בו ממש, והבן בס"ד

מילי יקרא

נאה לקדוש פאר מקדושים

בפייט אין קצבה "נאה לקדוש פאר מקדושים", יש לפרש על דרך הידוע משמיה דהרה"ק מבארדיטשוב זי"ע - שצדיקים אמרו שעצם הזכרת שמו הק' זה מסוגל להמתקת הדינים, שזה עצמו דבר שאנחנו צריכים עתה מאד - שאמר פעם ביום הקדוש לפני הקב"ה: "רבונו של עולם מחול נא לעמך ישראל, ואם לא תמחל אז אגלה לכל העולם שהנך לבוש בתפילין פסולין, שהרי כתוב בגמרא (ברכות ו"א) מנין שהקב"ה מניח תפלין שנאמר נשבע ה' בימינו ובזרוע עוזו כו', ומובא שם תפלין דמארי עלמא מה כתיב בהו 'ומי כעמך גוי אחד בארץ', ותפלין הרי צריכים להיות כשרים ואם ח"ו יש איזה פגם באיזה שהוא אות זה פוסל את כל התפלין אפילו אם הפגם רק בקוצו של י"ד, וכך גם בתפלין דמארי עלמא, אם יש ח"ו פגם באיזה יהודי או שאחד משרי מעלה מנסה לגרום איזה קטרוג א"כ ח"ו התפלין הם פסולים..."

ועל דרך זה פירש ההייליגער בארדיטשובער זי"ע מה שאומרים בהושענות, "הושענא למען פארך", (וכן אומרים בסליחות 'עשה למען פארך') וכי מה שייך 'למען פארך', אבל ההסבר כנ"ל שהתפלין נקראים 'פאר', ומבקשים למען כשרות התפלין דמארי עלמא, ימחול לנו ויושיענו.

ולפי"ז אפשר לומר הפירוש בפייט 'נאה לקדוש פאר מקדושים', היינו להשי"ת שהוא 'קדוש', 'נאה' לו תפלין הנקראים 'פאר', 'מקדושים' היינו ע"י ישראל קדושים הם, ר"ל שהתפלין יהיו כשרים ע"י השפעת כל טוב ברו"ג על ישראל קדושים, וזהו 'פאר מקדושים'. [מרשימות הרה"ח ר' אלימלך בנט הי"ו]

משיחוק ליל ש"ק נצבים תשמ"ה

עניני הפרשה

התמימות מקור החיים

ודביקות בהשי"ת, שניהם גם יחד, זתוד"ה.

ועפ"י דברי קדשו נראה לפרש המשנה (אבות פ"ב מ"ד) ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע שסופו להשמע. דר"ל שלא תאמר שבעת לימוד התורה המכונה דב"ר, אי אפשר להתדבק בה' ולקבל עול מלכות שמים הנרמז בתיבת לשמו"ע מלשון הכתוב 'שמע ישראל', לפי 'שסופו להשמע', אם תמסור את כל נפשך אל הקב"ה ותורתו עד הסוף, וודאי תזכה לדביקות וקבלת עול מלכות שמים גם בשעת לימוד התורה.

אמונת אברהם אבות

שם ה' - אלו תפילין שבראש

וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך (כח, י). אמרו חז"ל (ברכות ו"א) תניא רבי אליעזר הגדול אומר אלו תפילין שבראש.

בעה"י אפשר לומר בדרך רמז עפ"י מה דאיתא בזוה"ק (ח"ג רנח.) שבתפילין יש שם הוי"ה ית' מלאגא ושם שד"י מלבד, עיין שם, והנה שני השמות הק' יחד עולה בגימטריא 'שם'.

וזוהו רמז הפסוק וראו כל עמי הארץ כי 'שם' ה' נקרא עליך ויראו ממך, ולזה דרש רבי אליעזר הגדול אלו תפילין שבראש.

מילי דאבא מס' ברכות

המתקת התוכחה לברכה

בעת אמירת ההושענות בהושענא רבה תשמ"ו אמר רבינו זי"ע:

'הושענא מגדים תמתיק ותושיע'. 'מגדים' בגימטריא צ"ח, היינו הצ"ח קללות הכתובים בתוכחה שבפרשת כי תבוא, - 'תמתיק ותושיע'. [נרשם מהקלטה]

ארמי אונד אבי (כו, ה). לכאורה צ"ב היכן מצינו שביקש לבן לאבד את יעקב אבינו ע"ה. אמנם ביאור הענין דכתיב (דברים יח יג) 'תמים תהיה עם ה' אלקיך' ופירש רש"י 'התהלך עמו בתמימות וכו' ואז תהיה עמו ולחלקו', כי על ידי שאדם מתהלך בתמימות עם הקב"ה ומבטל את דעתו לדעת המקום, הוא זוכה להיות עם ה' ולהתדבק בעץ החיים.

ולפי זה יש לומר שלבן הארמי שהתנהג עם יעקב אבינו ברמאות רצה להכשילו בכך ולהעבירו מתמימותו, ובזה היה מאבידו ח"ו מלהתהלך באור החיים וזהו מה שנאמר 'ארמי אונד אבי'.

אמנם יעקב אבינו ע"ה לא נפל ברשתו ונשאר בשלימות מדת התמימות. ולכן מצינו (תענית ה ע"א) שיעקב אבינו לא מת, כי עליו העיד הכתוב (בראשית כה כז) ויעקב איש תם, שהיה מתהלך בתמימות ובביטול גמור לפני הקב"ה, על כן לא שלטה בו מיתה.

אמונת אברהם פר' אמור

עסק התורה בדביקות הבורא ב"ה

ידבק ה' בך הדבר עד כלותו אותך (כח, כא). פירש בזה כ"ק אא"ז הרבי ר' מרדכי מנדבורנא זי"ע, דהנה 'דבר' הוא התורה הק' כנאמר (תהלים קה ח) דבר צוה לאלף דור, וכדי שיזכה אדם להיות דבוק בהקב"ה בכל לבו בשעה שהוגה בתורה, העצה היא שימסור את נפשו וכל ישותו אל הקב"ה עד כלותו ממש, ובזה ישיג הני תרתי, לימוד תורה

מוסר אביר

ליקוטי רשימות מכת"ק שרשם רבינו ז"ע [בשנים תשכ"ב-תשכ"ט]
לדברי התעוררות בימי הרחמים והסליחות (ב)

קול השכל. לפעמים יש לאדם ראיות וטענות שלא להרבות בעבודת השי"ת אבל אין זה אלא מתוך עצלות, והנכון לשמוע אל קול השכל והאדם יחזור בעצמו מאין נובעים הראיות הנ"ל, מן השכל או מן העצלות, ובוודאי ימצא אשר אין השכל אלא מזרזו.

...
תפילה קודם התפילה. צריכין לדבר אל עצמו קודם התפילה להתעורר, וזהו כמו תפילה שנוכל להתפלל, וזהו הכלל כי כל התפילה הוא לפי ההכנה ועל כן בכל מה שאפשר להכין את עצמו צריכין להתאמץ ולהכין.

...

לזרוע ולקצור. כל ימי השנה הבאה א"ה יעידו איך התפללנו ואיך עבדנו הבוית"ב בימים הקדושים האלו, וזהו בלתי ספק כי אין קוצרים אלא מה שזורעים ואין לקוות להרויח כי לפי ערך ההשקעה, ועל כן עלינו לדעת להכין את מוחנו ולבנו וכל סדרנו, לעבוד הבוית"ב בכל אפשרותנו.

...

מלחמה בכלי זין ובתחנונים. בוודאי כל תפלה ובפרט בימים הקדושים ימי המשפט הם כמו מלחמה נגד משטיננו ומקטרגינו ח"ו, והמעשים טובים של כל השנה הם הכלי זין, אבל [אף אם אין בנו די מעשים טובים שיעמדו לנו לעת קרב] באימוץ הלב ורצון כביר להזדכר ולהיטהר ובתחנונים אליו יתב' השיבנו ה' אליך וכו' אל תשליכנו מלפניך וכדומה, אבינו מלכנו חננו ועננו וכדומה, יולין גם כן לנצח המלחמה ולהגיע למטרה הנרצית בחסדי השי"ת, כאשר נקבל עזיבת החטא, וקבלת עול תורה ומצוות.

נרבות אביר

התולה ארץ על בלימה, ייטיב החתימה, לשנה מתוקה ונעימה לכ"ק...

בראשית האזינו ברכה לקראת שנה החדשה, ברכה היוצאת מקירות לבי לראש מסבי"ד פנים יפות לכל אדם אתה אהובי ש"ב יקירי, ואתה שלום, וביתך וכל אשר לך שלום ויה"ר שתהי' לכם השנה טובה ומתוקה כדבש ברוב תענוג ונחת מכל אשר לכם, ויתרום קרונכם בישועת השי"ת למעלה מעלה ותזכו לעשות חיל ותלך מחיל אל חיל ומשמחה לשמחה בשמחה לחיים טובים ארוכים ומתוקים דשנים ורעננים עד מאה וששים שנה ככל חפץ לבבכם הטוהרים אמן.

מתוך מכתב קדשו לש"ב כ"ק אדמו"ר מנדבורנא-צפת זצוק"ל מיום י"ב תשרי שנת "אבוא אליך וברכתך" - [תשכ"ט] לפ"ק

דיוקנו של אבא

עובדות מהאיכותו בקודש של רבינו ז"ע

מסילות ישרים

סיפר המשב"ק הרה"ג ר' זלמן גרויז שליט"א סח לי רבינו: "בצעירותי קיבלתי על עצמי, שכל עוד שלא אדע את הספה"ק "מסילת ישרים" על בריו בעל פה לא אלבש פוזמקאות לבנות". [כמנהג אבוב"ק ללבוש גרביים לבנות גם בימות החול].

ספרי מוסר

הורה פעם לבחור מהישיבה ללמוד מוסר על פי הסדר דלהלן: מסילת ישרים, אורחות צדיקים, ספר הישר לרבינו תם, שערי תשובה לרבינו יונה. ללמוד כל יום דף אחד, וכל ימך בעמוד והחזר קאי, שתחזור עליהם תמיד.

ואמר לו רבינו: על ידי כך יהיו לך דבריהם הקדושים לטבע שני וכל מהותך תשתנה, גם מהלך וסדר מחשבתך יכוננו ויבוססו על פי דבריהם. [מרשימות המשב"ק הר"ר בנימין ויינברג הי"ו]

'שיניים' אוחזין בטלית

סיפר הרב יצחק אייזנבאך שליט"א מבית שמש: שמעתי מפי בעל המעשה, שבשנות בחרותו למד בישיבת 'גרודנא' באשדוד, והיה מגיע רבות לחזות בנועם שולחנותיו הטהורים של רבינו ז"ע. היה לו חבר בישיבה שהיה נתקף מידי פעם בכאבי שיניים ולאחר שדרש ברופאים ולא מצאו לו את סיבת הכאבים, הציע הוא לחבירו שילך לרבינו ז"ע ולבקש את ברכתו. החבר לא רצה לילך בעצמו על כן הציע הוא את עצמו שהוא יזכירנו לפניו.

בליל שב"ק לאחר עריכת השולח"ט כשעבר להתברך בברכת גוט שבת, הזכיר הוא את חבירו הסובל רבות מכאבי שיניים קשים, נענה רבינו ואמר: איזה מסכתא הנכם לומדים כעת בישיבה, הלא 'בבא מציעא'?! משענה הבחור בחיוב, המשיך רבינו ושאלו: 'מהו הפרק הראשון במסכתא בבא מציעא?' ענה הבחור 'שנים אוחזין'. הפטיר רבינו ואמר: הנה כאן מרומו ענין זה, 'שנים אוחזין בטלית', יש לפרש כך, אם 'שיניים אוחזין', היינו אם תופס כאב שיניים, אזי 'בטלית' צריך לבדוק את הטלית, כלומר את כשרות הציציות... ובזה פטרו לשלום.

משב"ב הבחור לישיבה פנה מיד בהתרגשות לחבירו ואמר לו את דברי רבינו, וברגע כמימרא בדקו את הטלית קטן שלבש ומצאוהו פסול ממש, מיד החליפו לטלית קטן כשר, ומיני אז חלפו והלכו ממנו כאבי השיניים.

השם נפשינו בחיים

סיפר שלוחא דרבנן הר"ר עזרא שור הי"ו מה שבדידו הוה עובדא: בבין הזמנים של חודש אב תשמ"ז, הלכתי לברייכה יחד עם גיסי הר' נחום וינטרוב שי'. לפתע גיסי טבע, מציל הוזעק והוא נמשה מהמים כשהוא ללא הכרה וגופו נפוח מהמים, והוא פונה לבית החולים שערי צדק. מיהרתי ברכבי לביה"ח, שם שמעתי בבואי כי מצבו כלל לא פשוט, והוא חי רק בזכות המכונות. בני המשפחה מיהרו להודיע את הבשורה להגאון הגדול רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל, שגיסי למד בישיבתו, על מנת שיעתיר בעדו.

מיהרתי לביתי להתקשר ולהזכירו אצל רבינו ז"ע, הרבנית ע"ה שמעה ממני את כל הסיפור אך אמרה כי הרבי מקבל כעת קהל ואינו יכול לענות לשיחת הטלפון. נאלצתי להמתין. כעבור כמה שעות התקשרה הרבנית ואמרה כי הרבי יכול לשוחח. הרבי נטל את השפופרת ואמר לי לחזור אחריו ולקבל על עצמי את שיאמר - לתת סעודה לזכר נשמת 'הושע בן בארי' בראש חודש אלול. הבטחתי מיד לעשות כן, ואחר יצאתי שוב לבית החולים. בהגיעי לשם נודע לי כי הבחור כבר התעורר מעלפוננו, ואף קרע את צינורות העירוי וההנשמה בחוסר ידיעה, והצליח לנשום בכוחות עצמו.

חלפו שבועיים בהם היה מורדם ושרוי בסכנה, והרופאים אמרו כי רק תפילות יכולות לעזור לו. כעבור שבועיים הוא כבר קם ממיטת חוליו, ובראש חודש אלול התקיימה בישיבה הסעודה המובטחת לזכר נשמת הושע בן בארי.

כשאמרתי לרבי כי בזכותו באה הישועה, אמר: "זה לא אני, זו התורה שלמד הבחור"...